

КИРИБ КЕЛАЁТГАН ЯНГИ ЙИЛИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН!

XXI asr

asr

ИЖТИМОЙ-СИОНИ ГАЗЕТА

Gazeta 2004-yil 1-yanvardan chop etila boshlagan

28-dekabr 2023-yil 52 (1050)

www.21asr.uz

@XXIasr_yangiliklari

XXIasrgazetasi

xxi_asr@mail.ru

asr_xabarlarlari_news

МУНОСАБАТ

САРХИСОБ ЎРНИДА...

Бугун маънавият бошқа соҳалардан ўн қадам олдинда юриши, маънавият янги кучга, янги ҳаракатга айланиши керак!

Шавкат МИРЗИЁЕВ

ДУНЁНИ ҚУТҚАРАДИГАН КУЧ

АДОФИГА ЕТАЁТГАН 2023
ЙИЛНИНГ 22 ДЕКАБРИДА
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ
МИРЗИЁЕВ РАЙСЛИГИДА
ЎТКАЗИЛГАН РЕСПУБЛИКА
МАЪНАВИЯТ ВА МАЪРИФАТ
КЕНГАШИНинг КЕНГАЙТИ-
РИЛГАН ЙИҒИЛИШИДА ИШТИ-
РОК ЭТДИМ-У... НЕГАДИР
ҚАДРДОН УСТОЗИМ, РАҲМАТ-
ЛИ САФАР ОСТОН ЭСИМГА
ТУШДИ.

Ўн йилча бурун қизиқ воқеа бўлув-
ди: ҳозиргидек давлат раҳбари қат-

нашадиган нуфузли бир йиғинга ки-
равериша, назоратчilar, билмадим,
негадир журналист эканимизни ҳар
қанча таъкидласак-да, ҳатто кўлимиз-
даги блокнот ва ручкаларгача олиб
кўшиши. Қовоғи солинган савлат-
ли йигитларнинг жавоби қатъий эди:
“Мумкинмас, топшириқ шундай”.

Ўшанда, юраги катта экан-да Сафар
аканинг, “Йўқ, мен олиб кираман, фақат
маъруза эштиб ўтирамаймиз-ку ахир,
журналистман, ўзим учун зарур бўлади-
ган долзарб мавзуларни қайд этиб кўй-
ишм шарт. Изн бермайсизми, кимли-
гинизни айтинг, ҳозироқ изимга қайтиб
кетаман ва эртага бизга бундай нотўғри
муносабат қилинганини газетамизда
танқид қиласман”, дегач, ҳалиги йигит қа-
ергадир кетиб қолди. Бизлар бўлсак, шу

бошоғрик қеракми ўзи, дегандай жимги-
на ичкарига йўналдик. Беш-ўн даққа-
лардан сўнг ортимиздан устоз кўлидаги
қалин дафтари билан солиб кириб
борди ва ўша расмий анжуман охиригача
тиммай нималарнидир ёёб ўтирган эди...

Нега бугун, явни орадан ўн йилча
вақт ўтганидан сўнг ўша даврда ўзим
гувоҳ бўлган “фавқулодда” ҳолат-
ни эслаямсан? Чунки энди бундай ўта
расмиятиклидан иборат эски тартиблар
ўзгариб кетди. Қолипга солинган
жуда расамади муомалаю тартиблар
деярли йўқ. Ҳуштавозелик билан кутиб
олиши ва салом-аликлар жой-жойида.
Бу ҳам, айтиш мумкинки, мамлакатда-
ги кейнинг олти-етти йиллик
жиддий ислоҳотлар меваси,
десак янглишмаймиз.

3

Акмат ҲАИТОВ,

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари,

О'зLiDEP Сиёсий Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси

ЖИДДИЙ СИЁСИЙ ЖАРАЁНЛАРГА ТАЙЁРМИЗ

Ўзбекистон Либерал-демократик
партиясининг Олий Мажлис Қонунчилик
палатасидаги фракцияси томонидан
2023 йил давомида ўз электорати
манфаатларни ҳимоя қилиш, сайловолди
дастурида илгари сурилган ғоя
ва ташабbusларни амалга ошириш,
ишбильармонларнинг хуқуқларини тав-
минлаш ҳамда тадбиркорлик соҳасини
тартибига солувчи норматив-хуқуқий
хужжатларни такомиллаштиш бўйича
тизимни ишлар амалга оширилди.

Биласиз, жорий йил сиёсий тад-
бирларга бой йил бўлди. O'zLiDeP
фракцияси Конституцияимизни тако-
миллаштириш ташабbusи билан чиқкан
сиёсий кун сифатида референдум олди
тарfibot ваташвиқот жараёнларида
фаол қатнаши. Халқимизнинг бар-
ча қатламлари, хусусан, тадбиркорлар
манфаатларни ифода этувчи мулк
дахлсизлиги, бозор муносабатларни
ривожлантириш, қулаги инвестиция ва
ишбильармонлик мухитини таъминлаш,
халол рақобат учун шарт-шароит яра-
тиш, ерларни хусусийлаштириш каби
кўплаб таклифларни Асосий қонуни-
мизда акс этирилишига эриши.

Шунингдек, умумётirof этилган асо-

сида муддатидан илгари ўтказилган
Президент сайлови жараёнда номзодимизни
қўллаб-куватлаш мақсадида
жойлардаги “уйма-уй” акцияларда
200 мингдан ортиқ аҳоли билан тўғри-
дан-тўғри мулокотлар ўтказилди. ОАВ
орқали бўлган тарfibotлар, теледебат-
ларда фракцияимизнинг фаоллиги
кузатилди. Якунда халқимизнинг катта
ишенчи билан партиямиздан номзоди
кўрсатилган Шавкат Мирзиёев Узбекистон
Республикаси Президенти этиб сайданди.

Жорий йилда номзодимиз илгари
сурган сайловолди дастuri асосида
5 та устувор йўналиш ва 100 та мақсади
ишин олган “Ўзбекистон – 2030”
стратегияси қабул қилинди. Унда-
ги максадлар эса бизнинг партиявий
фояларимизга тўла ҳамоҳанг бўйича,
стратегияни амалга ошириш ва белгилан-
ган кўрсаткичларига эришишга кў-
маклашиш учун партиямиз фаоллари
ва фракциямиз азолларидан иборат
31 та ишчи гурӯҳ тузилиди. Ҳозиргача
республика миқёсида 5 маротаба, ҳу-
дуллароро 58 маротаба жа-
моатчилик назорат тадбирлари ташкил
етилди.

2

**XXI АСРНИНГ 24-ЙИЛИДА
ҲАМ “XXI asr”
БИЛАН БИРГА БЎЛИНГ!**

ОБУНА 2024

Обуна индекси - 406.
Мурожаат учун телефон: 71 255 68 50.

БУГУНГИ СОНДА:

МАСЬУЛЛИК ШАҲОДАТИ

МИКРОМОЛИЙИЙ ХИЗМАТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНИЯТИ КЕНГАЙТИРИЛМОҚДА

“ЁШЛАР ҚАНОТИ” ЁШЛАРГА ҚАНОТ БҮЛА ОЛДИМИ?

“МАҚОМСИЗ
ҲАЁТ ҲАМ,
САНЬАТ ҲАМ ЙЎҚ!”
дэйди ўзбекистон ҳалқ ҳофизи Ўқтам Аҳмедов

4

6

ТАХЛИЛ

“Ёшлар қаноти” ёшларга қанот бўла олдими?

Ўзбекистон Либерал-демократик партияси ўзининг сайловолди дастурида “Ҳар томонлама баркамол, эркин, кучли ва ўз қучига ишонган ёшлар – келажак бунёдкорларидир” деган ғояни илгари сурган эди. Ҳар томонлама баркамол, мустақил фикрлайдиган, Ватанга содиқ, ўз қашларига эга ёшларни тарбиялаш, демократик ислоҳотларни чуқурлашириши ва фуқаролик жамиятини ривожлантириши жараённида уларнинг ижтимоий фаолигини ошириши масалалари ҳар доим сиёсий кучнинг энг муҳим вазифалари бўлиб қолаверади.

Ўз навбатида уларнинг жисмонан соғлом, баҳтили бўйиши, мустақил фикр, юксак интеллект ва маънавий салоҳиятга эга бўлиши, ҳеч бир соҳада бошқа мамлакатлардаги тенгдошларидан кам бўймасликлари, ўз эртасига ишонишлари учун барча куч ва имкониятларини сафар-бар қилиши таъкиданади ушбу дастурда. Бу каби устувор мақсадларни амалга ошириши учун партия ва унинг худудий кенгашларидаги “Ёшлар қаноти” бўйимлари фаолият юритиб келмоқда.

Хўйи, улар ҳақиқатан ҳам ўзлари мансуб бўлган партия ғояларини ахолига етказиши, эртаниги қун эгаларининг орзулари ижобат бўлишида чин маънода тиргак, қанот бўлишияптими?

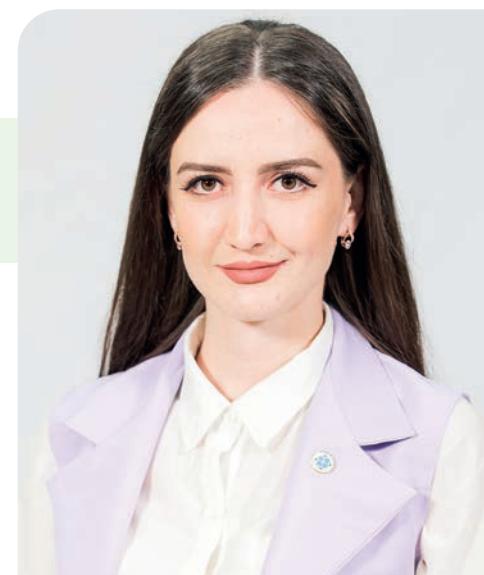

Абдулла АСЛОНОВ,
O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши
Ижроия қўмитаси ёшлар ва тадбиркорлик масалалари
бўйича раис ўринbosari

2023 йил давомида ёшларнинг хуқуқий ва сиёсий саводхонлигини, улардаги тадбиркорлик кўнникмаларини ошириш, янгиланганди Конституциязимиз мазмун-моҳиятини етказиши мақсадида 6 мингдан ортиқ тадбир ташкил этилди. Уларда 800 мингдан зиёд ўғил-қиз қамраб олинди.

Республика бўйлаб “Ёшлар қаноти” томонидан “Парламентда ёшлар ўрни”, “Ёш сиёсатчilar лигаси”, “Қонун лойихаси ёшлар нигоҳида” лойихалари, “O'zLiDePдан хуқуқий кўмак” акциялари, “Ёш сиёсатчи қизлар” клуби фолият олиб борди. Хорижда меҳнат қулаётган ва таълими олаётган ёш ватандошларимиз билан тизимли мулокотлар ташкил этилди. Тенгдошларини кийнаётган турли муаммоларни имкони борича ижобий ҳал этишига қартилган “Ватандошлик овози” ва “Ватандошга маслаҳат” лойихалари амалга оширилди. Фоъларимизнинг мунтазам тарғиботи натиҳаси ӯлароқ азъоларимиз сони ортди.

Президентимизнинг жорий йил 15 декабрь куни ёшлар сиёсатида амалга оширилган ишлар ва келгуси йилдаги устувор вазифалар бўйича берган топширик ва ечимини кутаётган масалаларни ҳал этишига қартилган партияниң 2024 йилги устувор вазифалари белгилаб олинмоқда. Унда, “Ўзбекистон – 2030” стратегиясида илгари сурйилган ёшлар сиёсати, таълим-тарбия, илм-фан, маданият ва спорт соҳаларидаги вазифалар ижросини таъминлашда таъсиричан жамоатчилик назорати билан боғлиқ тадбирларни ташкил этиши асосий вазифа сифатида белгиланмоқда.

Гўзал АБДУЛЛАЕВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ҳузуридаги
Ёшлар парламенти аъзоси,
“Келажак бунёдкори” медали соҳибаси:

Ёшлар парламенти том маънода ёшлар муаммоларини ўрганишини “O'zLiDeP ёшлар минбари” гурухи орқали амалга оширимоқда. Унга республикамиздаги мавжуд вазирлик, идора, ташкилот ва тижорат банкларининг 2 нафардан масъул вакилларни аъзо бўлиб, бу эса муаммони гурухнинг ўзида ҳал этиши имконини яратди. Бугунги кунга қадар мазкур минбари келиб тушган 1 289 та муроҷаатнинг 1 270 таси ижобий ҳал этилди. Илк маротаба “Ёшлар” телеканалида гуруҳда кўтарилиган масалалар “Ёшлар минбари” кўрсатуви орқали эфирга узатилди. Мазкур кўрсатув ҳар ойда камида икки ма-ротаба эфирга узатилиши режалаштирилган. Мақсад – тенгдошларимизга ҳар томонлама кўмаклашишдир.

Абор АБДУФАНИЕВ,
Ёшлар парламенти аъзоси,
Навоий ёшлар технопарки директори

Партия том маънода ёшлар ва тадбиркорлар партиясида айланниб улгурди. Асосий устувор йўналишлар си-фатида тадбиркорлар сафини кенгайтириши ҳамда ёш тадбиркорлар улушини оширишга алоҳида аҳамият қарти-моқда. Бу борада Ўзбекистон тадбиркорлик ва фермерликни кўллаб-куватлаш маркази билан ҳамкорликда “Хотин-қизлар ва ёшлар тадбиркорлигини кўллаб-куватлаш” лойихаси йўлга кўйилди. Худудларда 730 дан зиёд қисқа ўқув семинарлари ва маҳорат машғулотлари ташкил этилиб, жами 250 мингдан ортиқ ёшлар ва хотин-қизлар қамраб олинди.

Биргина Андикон вилояти мисолида вилоят “Ёшлар қаноти” ташаббуси билан “Ёш тадбиркорлар лигаси”, “Диплом билан бизнесе”, “Менинг ғоям”, “Тадбиркорликка илк қадам”, “Ёш тадбиркор” каби лойихалар амалга оширилди.

Дилноза ТОЖИЕВА,
O'zLiDeP Тошкент шаҳар кенгашининг
Ёшлар ва бизнес тузилмалар билан
ишлаш бўйими мудири

“Ўзбекистон – 2030” стратегиясида белгиланган мақсадлар ижросини таъминлаш бўйича Сиёсий Кенгаш аъзолари, Олий Маҳқис Қонунчилик палатаси, Ҳалқ депутатлари маҳаллий кенгаш депутатлари, Ёшлар парламенти, “Ёшлар қаноти” вакилларидан иборат ишчи гурухлар шакллантирилган. Улар мунтазам равишда жамоат назоратига оид тадбирларни ўтказишмоқда.

Хусусан, республика ишчи гурухи “Ёшлар креатив парки” таъситини ўрганиш ҳамда “Чет тилларни ом-малаштиришга кўмаклашуви “Ибрат” лойихаларини ривожлантириш, ҳалқаро имтиҳон тизимларида чет тиллар ва бошқа йўналишлар бўйича юқори балл олган ёшларнинг имтиҳон ҳарҳажатларини қоплаб бериш амалиётини кенгайтириш” мавзусида жамоатчилик эшитувши ташкил этиди. Ёшлар ижод саройида ўтган мазкур таддирда Ёшлар сиёсати ва спорт, Олий таълим, фан ва инновациялар, Мактабгача ва мактаб таълими вазирликлари, “Эн юрт умиди” фонди, Ёшлар ишлари агентлиги мутассаддиларининг амалга оширган ишлари юзасидан ахборотлари тингланди. Бундай эшитувшар келгуси йилда ҳам давом этирилади.

Шукрат БОЗОРОВ,
O'zLiDeP Андикон вилояти кенгаши
Ёшлар ва бизнес тузилмалар билан
ишлаш бўйими мудири

Отабек СОБИТОВ,
O'zLiDeP Сиёсий Кенгаши
Ижроия қўмитаси бўйим мудири

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ҳузуридаги Ёшлар парламентига O'zLiDePдан 53 нафар ёш сайдланди. Жорий йилнинг май-нонбр ойлари давомида Ёшлар парламенти аъзолари 1 578 маротаба эвент тадбир, учрашувлар ташкил этишда жонбозлик кўрсатишди, 280 мингдан зиёд ўғил-қизлар қамраб олинди.

Ёшлар парламенти аъзолари томонидан партия кўмагида 220 нафар уюшмаган ёш мавсумий иш билан, 78 нафари эса доимий иш билан таъминланди. Маҳалладаги ёшлар етакчилари орқали 289 нафар ижтимоий оғир ахволда бўлган ўғил-қизларга моддий ёрдам ажратилди, 178 нафар талабанинг тўлуб контракти тўлаб берилди, 25 нафарига эса тибий асбоб-ускунапари олиб берилди, 1 560 нафар белуп тибий кўридан ўтказилди. Мазкур парламент аъзолари маҳакасини ошириш бўйича маҳорат машғулотлари ташкил этилаётди. Уларда мамлакатдаги ислоҳотлар мазмун-моҳияти етказилмоқда. Йил давомида бўлиб саммитларда ҳам улар фаоллик кўрсатиши.

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
“XXI asr” мухбири

Шоқаҳҳор САЛИМОВ,
“Дўстлик” ордени соҳиби,
“Олтин қалам” XVII миллий
мукофоти совиндори

2023 йил билан ҳам хайрлашяпмиз. Ўтаёт-ган йил Ўзбекистон халқи, мамлакати учун унтутилмас йил сифатида тарихи саҳифасидан муносиб ўрин олажагига шубҳа йўқ.

Зеро, Янги Ўзбекистонимиз сиёсий-ижтимоий ва икти-солиди ҳаётида арзирли воқеаликлар, дунъ майдонида ёти-роф этилган улкан муваффақиятларнинг қай бирини са-

наб ўтайлик? Айниқса, ҳалқаро миқёсда оладиган бўлсан, давлатимиз раҳбарининг жаҳон ҳамжамиятида муҳим ўрин тутувчи жараёнлар, хусусан, минтақамида тинчлик-осо-ишиштаклини таъминлаш, ёшлар тарбияси, экологик вазиятни барқарорлашириш йўлидаги энг муҳим ташабbusлари кенг жамоатчилик, нуфузли экспертилар, БМТ ва бошқа ну-фузли ҳалқаро ташкилотлар томонидан қизғин кўллаб-куватлашди. Эътиборлис, мамлакатимиз бир қатор ҳалқаро саммитларда ҳам мебонзиди.

Албатта ҳар бир давлатнинг фаол ташкил сиёсатига ич-ки сиёсий ва иктисодий барқарорлик, иктисодиёт, мамлакатдаги миллатларро, динлараро тувлувчи, соғим мазмун-моҳияти етказилмоқда. Асосийсиз, бугунги кунда дунёда юз берат-таган айрим ноxуш сиёсий ва иктисодий бўхонларга қарамасдан, мамлакатимизда ЯИМ анча ўсди. Бу кабусини мисоллар кам эмас.

Ўйлайманки, янги йил ҳам Ўзбекистонимиз учун барча соҳаларда улкан имкониятлар ва юксалишларни йили ғориб ғориб келади. Тилагим, юртимизда тинчлик барқарор бўлсин, ҳалқимиз соғ-омон, дастурхони тўкин, юраги ҳамиша фахру ифтихорга тўлиб юрмоғини Яратгандан сўраб қоламан!

ФАХРУ ИФТИХОРГА ТЎЛАДИ ЮРАК

ЎЗБЕКИСТОН ЛИБЕРАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ СИЁСИЙ КЕНГАШИ ИЖРОИЯ ҚҮМИТАСИ

барча юртдошларимизни,
маслақдошларимиз ва электоратимиз
вакилларини янги йил айёми билан самимий
муборакбод этади!

Ўтаётган йил жонажон
Ўзбекистонимиз учун улкан тарихий ва
сиёсий воқеаликларга бой бўлди.
Янгилangan Конституциямизнинг
умумхалқ референдумида қабул
қилинишида, муддатидан илгари ўтказилган
Президентлик сайлови ва бошқа
масъулиятли жараёнларда
O'zLiDeP ўз мақоми ва нуфузига муносиб
равишда фаоллик кўрсатгани ҳаммамизга
фаҳру ифтихор бағишлади.
Албатта 2024 йилда бўлиб ўтадиган жиҳдий
сиёсий синовларга ҳам ҳозирданоқ
тайёргарлик ишларини бошлаб юбордик.
Доно ҳалқимиз йил бошида
қилинган энг ёруғ ва эзгу тилаклар,
орзулар йил сўнгига қадар ҳамроҳ бўлишини
бежиз башорат қилмаган.
Шундай экан, барчангизга кириб келаётган
иyllимиз қувончли, фрайзли, барокатли
бўлмоғини тилаймиз.
Ватанимизда тинчлик-осойишталик,
барқарорлик, ҳар бир оиласда эса
мустаҳкам саломатлик, хотиржамлик
хукмрон бўлсин!

РЕКЛАМА

УРУГЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАРКАЗИ ДАВЛАТ МУАССАСАСИ Самарқанд вилояти бошқармаси

кириб келаётган янги – 2024 йил билан барча юртдошларимизни
чин юракдан табриклиайди!

Тарих саҳифасига муҳрланаётган йилда барча соҳалар қатори
ўз жамоамизда ҳам эришилган улкан ютуқ ва ғалабалар
бардавом бўлишини истаймиз.

Барчангизга сиҳат-саломатлик, оиласвий хотиржамлик ҳамиша
ҳамроҳ бўлсин, азиз ватандошлар!

ЎЗБЕКИСТОН ФЕРМЕР, ДЕҲҚОН ХЎЖАЛИКЛАРИ ВА ТОМОРҚА ЕР ЭГАЛАРИ КЕНГАШИ жамоаси

*Даҳматли ва шарафли меҳнатимиз, ҳайрли шилларимиз сарҳисоб қилинаётган кўтлух дамларда ҳалқимизни,
соҳамиз фидойиларини Ҳинчи йил байрами билан самимий муборакбод этади!*

*Ўйбў кўтлух айёмда ўзларининг ҳалол пешона тери, фидоқорона меҳнати билан олтинга тени она тупроғимиздан бўбахо
поз-пельматлар ундириб, ҳалқимиз ҳаётини обод, дастурхонини тўқин қилиб келаётган миришкор деҳқонларимиз,
лафзи ҳалол тоғркачиларимиз шаънига ҳар қанча мақтобларимизни билдириб шунчакам.*

*Ўлкан саломиятга эга мамлакатимиз қисилок хўжалиги соҳаси тараққиётига муносиб ҳисса қўйшиб келаётган деҳқон
ва фермерларимиз, агрокластер раҳбарлари ва ходимлари учун 2024 йил ҳам муваффакиятларга янада
бой бўлишини тилаймиз!*

Ҳинчи йилларимиз муборак бўлсин!

5

“МАҚОМ СИЗ ҲАЁТ ҲАМ, САНЪАТ ҲАМ ЙЎҚ!”

дейди Ўзбекистон халқ ҳофизи
Ўқтам Аҳмедов

Мақом санъати ўзбек халқининг мусиқий энциклопедияси. Унда халқимизнинг қадими тарихи, маънавий дунёси, бадиий фалсафаси, руҳи музассаси. Шу боис неча асрни, бебаҳо маданий мерос сифатида ардокланниб келмоқда. Эшигтанимизда қалбимизда ажаб ҳислар уйғонади. Дард, оҳанг, ранг-баранглик руҳиятимизга сокинлик олиб киради. Мусиқанинг таъсир, сехрига қул бўламиз.

Соҳага бугун ҳуқумат даражасида эътибор қаратилаётгани бежиз эмас. Президентимиз 2017 ва 2018 йилларда кетма-кет “Ўзбек миллӣ мақом санъатини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ва “Халқаро мақом санъати анжуманини ўтиказиш тўғрисида”ги қарорларини қабул қиласди. Уларда мақом санъатини бутун дунё бўйлаб тан олинишига имкон яратиш борасида вазифалар белгиланди, вилоятларда мақомчилик марказлари ташкил этилди, ёшлар тарбияланмоқда.

Ўзоқча бормайлик, шу йилнинг 22 декабрь куни юртбошимиз Шавкат Мирзиёев раислигида ўтиказилган Республика Маънавият ва маърифат кенгашининг кенгайтирилган шигардларни ҳам мақом ва катта ашула, баҳшичилик санъатини илмий асосда ўрганиш ва ривожлантириш, бокий анъаналарни давом эттириши мақсадида алоҳида мактаблар ташкил этиши масаласи тилга олингани бежиз эмас.

Ўқтам ака, истеъоддининг аввали оиладан, сайқали устадан, яъни устоздандир. Ҳаваскорликдан халқ ҳофизигача бўлган йўлларингизга бир нарсал солсан?

Отам шоғёр, онам тўкувчи бўлган. Уйимизда акамнинг рубоби бўларди. Махалладошлар кечки пайт гузарга йигилардик. Кимда қандай чолгу бўлса кўтариб чиқар, менинг кўлимда рубоб бўларди. Ўзимизча ансамбли тузиб, кўшиклир кўйлардик. Уларни баъзан аслича, баъзан ўзгаририб хиргойи қилиб юрардим. Онамнинг айтишарича, уч-тўрт ёшимда Фаҳридин Умаров, Шерали Жўраев каби таникли ҳофизлар телевизорда чиқиб қолса, ҳаммадан олдинга ўтироволиб, қимриламади тингларкаман. Ҳақиқатан ҳам улар кўйлаётгандан ёртигидан тушган нурда чалиб турган торларининг сими ялатира, товланиб кетиб, кўзимни оларди. Шундай созим бўлсаю, мен ҳам уларден халқ севган санъаткор бўлсам, деб оруз қилилардим. Баҳшиларининг узундан узун достонларини эринмай тинглаб, хотираимга мурхлардим.

Махалладошмиз Сайджон ака уйланди. Никоҳ тўйдай кўшиқ айтиб беришими сўрашди. Хонандалар торини беришмади, ёш бола-чо, чаломайди, кўлидан тушиб кетади, деб. “Тушид кетса, зарарини тўйлайман”, деб дадам. Ҳақиқатан ҳам тор катта ва оғирлигидан сирпанис, тушиб кетаверди. Шунда бир киши корнидан ушлаб турди, мен чалиб, 20 дақиқалик “Кийикнома”ни айтиб бердидим. Нафакат тор, фижжак, аккордеон, рубоб, пианино ҳам чалардим. Ҳаммасини мустақил ўрганганман. Мусика устозимиз Нўймонжон Мавлонондан ҳам кўп сабоқлар олдим.

Ўн ўшларимда амаким я-янги тор сотиб олганини ўшишиб, дадамга менга ҳам тор олиб беринг, деб йўғладим. Ўшандада дадам Бухорага қатнайдиган автобус хайдарди, менинг ўзи билан олиб кетди. Ва катта уйнвермагдан тор сотиб олдик. “Қани, битта бўлсин-чи?” деб дадам. Ортиқ Отажоновнинг “Эй нурли Ватан шўх баҳор ёзларинг бор”, ёзингда пишар неъмати кўп созларинг бор” деб кўйланган кўшиғини баланд овозда айтиб бердим. Ҳамма қарсак чалди...

Энди кечако кундуз бутун ҳаљим санъатда бўларди. Дастлаб Қирғизистонда ўтиказилган ёшлар санъат анжуманида қатнаши, биринчи ўринни олгач, руҳим кўтарили. Кейин Шарқисабз шаҳар халқ театри раҳбари Эмурод Бойимуродов ёнига олиб кўйлади.

Қарши маданият техникиумини битириб келгач, Шарқисабз маданият ўйда ишладим. Кўконтлик Руслони Мамадалиев гойбояна устозим эди. Ашулалари ёзилган магнит тасмалари кўлимга 25 ёшимда тушиб қолиб, йўлларига жуда қизиқдим, ҳавас қилиб кўп

кўшиқларини ижро этдим, танбур нолаларини маромига келтириш илмини ўзлаштирудим. Биринчи ўрганим – “Бозирғоний”, “На қилдим”, “Оқим” бўлган. Хизматларда айтсам, кексалар келиб: “Расулқорининг ўғлимисан?” деб сўрашарди. Бундан жуда хурсанд бўлардим.

Шерали Жўраевни ҳам ўзимга устоз деб биламан. Фаҳридин Умаров, Гуломжон Ёкубов икод намуналаридан фойдаланиб, элга танилдим.

1996 йил ҳеч ёдимдан чикмайди: қадр-дон, меҳрибон устозим, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, “Эл-юрт ҳурмати” ҳамда “Фидоркорона хизматлари учун” орденлари соҳиби, миллий мақом устаси Эмурод Бойимуродов Тошкентда “Олтин мерос” мақомчилар танлови бўлаётгани, унда қатнашишимни айтиб қолди. Танбумримни кўтариб бордим. Қирқа яқин иштирокчи тўплланган, орасида машҳурлар ҳам бор эди. Навбатим келди. Ҳайъатга қараб қотиб қолдим: афсонавий санъат дарғалари Орифхон Хотамов, Фаттоҳон Мамадалиев олдида ҳаяжон босди. Қолаверса, радиокўмитанинг бадий ҳамоалар дирекцияси бошлиғи Бозорбой Сафаров, бастикорлар Баҳрулло Лутғуллаев, Қаҳрамон Комилов, хуллас, ҳамма шу ерда экан!

– Қани ўғлим, бизга нимани айтиб берасиз?

– “Оқим”ни, Фурқат ғазали Расулқори Мамадалиев мусиқаси. Сизга ким айтиб буни?

– У кишининг кассетларидан ўрганганман...

– Яхшила қулоғингизга кўйиб олинг, – деб Орифхон Хотамов. – И момонжон Икромов мусиқаси. Тўғри, Расулқори ҳам жуда чиroyли ижро этган. Шу кишининг ўйлидан ўргандигизми? Қани ўшиштайлик-чи?

Танбурини олиб бошладим:

– Оқим ҳамдадр йўқ, дард ошкор айлай десам... – Расулқори ака қандай айтиган бўлса, шундай айтиб, танбурияни ушандай чалиб, охирига етказдим.

Устозлар бир-бирларига қараб олишиди.

Фаттоҳон ака ўрнидан турди, юрагим та-ка-пука. Бор вужудим кулоқка айланган.

– Бу ўғлимиз яхши ижро этди, нолаларини жой-жойига кўйди, танбурияни яхши чаларкан, фақат битта айби – Расулқорини “копироқ” килиб берди-да!

Кулиши. Орифхон ака:

– Фаттоҳон, ўзингиз ҳам эслаб кўринг,

бу ўғитни кўриб, ёшлигим эсимга тушиб, биз ҳам Мәмурхон ака, Жўрахон акага эргашиб ашулачи бўлганмиз. Улардек бўлишина истаб, нолаларини ўштаганмиз, кейин мана, ўз ўйлими, ўйналишимизни толиб, ўз овозимиз билан Орифхон, Фаттоҳон бўлдик. Ҳозиргана ўшигтанимизда орасида шу ўғитнинг ижроси энг яхшиси бўлиб турибди. Қани, иккинчина ҳам айтин-чи? Ҳуш, энди нимани айтисаниз?

– Оббо, бўёғи энди расво бўлди-ку, – дейман имчимда. Шундай бўлса-да, устозларимдан

Исмоилов битта кассетани тутқазиб, машина магнитофонига солишимни айтди. Пианино чалиб, ёзилган хомаки кўшиқ экан:

Армонларда қолмас эдим, кошки бағрим қайтиб тўлса,

Хизматида толмас эдим онажоним ҳаёт бўлса..

(Бобур Бобомурод шеъри, Абдухошим Исмоилов мусиқаси).

Барирбон онами кўзим қиймади. Менга жуда ўрганиб, суняниб қолган, Тошкентга кетиб қолсан, қийналади” деб турли баҳоналар тўкиб юрдим. Бозорбон ака қанча одамларни ўртага кўйиб қаҳираверди. Охири вазиятини онамга айтдим. “Боргин, болам, шундай машҳур инсонлар назарига тушибсан, бекорга таклиф қилишмагандир”, деби. Оиласда беш ўғил, беш қиз бўлсан-да, билмайман онаизорим бариб мени кўпроқ яхши кўрарди.

Нихоят оиласа (уч фарзандимиз туғиланди) вақтинча Шарқисабзда колдириб, мақомчилар ансамблида иш бошлади. Ўзбекистон давлат санъати ва маданият институтида таҳсил олдим. Шунча йиллик заҳматли меҳнат зое кетмади, деб ўйлайман: ети марта муҳташам санъат саройларида концерт дастуримни ҳалқимизга тақдим этдим. 2001 йили “Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган артист”, 2013 йилда эса “Ўзбекистон Республикаси ҳалқ ҳофизи” фахрий унвонига сазовор бўлдим.

– Ҳуш, айтинг-чи, ўзингиз астойдил истаган, кўнглинигиздаги ашулангарни ижро этдим деб ўйлайсизми?

– Шу ўйналишда ижод қилаётган суюкли шогирдларим – Ҳасан-Хусан Нурбобоевлар, Асрор Олимжонов, Камолиддин Бобохўжаев, Аслиддин Каримовнинг мақом санъати ўйлидаги изланишларидан кўнглий тўялти, омадларини берсин.

– Чин дилдан севиб, меҳр билан ижро этадиган ашулангиз қайси?

– “Даромади ушшоқ” (Пирим Қори мухаммаси)! У инсонни тафаккур, мулоҳаза, босиқликка чорлайди. Сўзи билан бирга куйи ҳам гапиради унинг, сокин этади ўшигтани.

– Ҳоғиз Ўқтам Аҳмедовни мақом санъатининг қайси мактабига хос деб хисоблашади?

– Буюк санъаткор ҳожи Абдулазиз Абдурасулов йўйидаман, деб ўйлайман ўзим. Са-марқандда яшаб, ижод қилган танили бастикор, ўзбек мақом санъатининг тамал тошини кўйган улуг зотлардан бири, бетакрор овоз соҳиби. “Гулзорим”, “Гуллар боғи”, “Бебоқча” “Бозурғоний”, “Самарқанд ушшоғи” каби юзлаб ашуларни ўзбек мумтоз мусиқа меросининг энг ноёб асрларни каторидан жой олган. Шашмақомдек улкан меросимизни ўрганиш ва кенг тарғиб этишида хизматлари бенинҳо катта. Бирдан бир орзўим, устозимнинг ижод йўларини баҳоли курдат давом эттириш ва ана шетакор мактаб анъаналарини ривожлантиришади.

Мақомсиз ҳаёт мазмунисиз умрдир. Буғунги ўшларимиз қалбига ҳам аса шудир ва ноёб санъат дурданаларини сингндириб бориши энг машақатли ва масъулиятли вазифа деб ўйлайман. Биз катта авлод вакиллари бу борада ибрат, намуна бўлмогимиз шарт!

“XXI asr” мухбири Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА сұхбатлаши

MUASSIS: TADBIRKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI –
O'ZBEKİSTON LIBERAL-DEMOKRATİK PARTİYASI

Бош мұхаррир
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Таҳрир ҳайъати:
Акташ ХАЙТОВ
Дилшод ШОУМАРОВ
Шуҳрат БАФОЕВ
Мавлуда ХЎЖАЕВА

Сирохиддин САЙЙИД
Адҳам ШОДМОНОВ
Виктор ПАК
Насимжон АЛИМОВ

Таҳрир манзили:
Тошкент шаҳри
Нуқс кўсаси 73°-уй.
электрон почта:
xxi_asr@mail.uz
xxi_asr@mail.ru
Телефонлар:
қабулхона –
71 215-63-80
(тел./факс).
Обуна ва реклама
бўлими –
71 255-68-50.

“XXI asr” ижтимоий-сийёсий газетаси
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлигига 2011 йил 14 июна 0009-ролами билан
рӯйхатдан ўтизилган.

“Шарқ” нашриёт-матбаба акциядорлик
компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили:
Тошкент шаҳри Буюк Турун кўчаси 41-үй.
Газета оғсет усулида, А-2 форматида
босиди. Ҳажми – 3 босма табобат.
Буюртма рақами – Г – 1245
Адаби: 9038
Баҳоси келишишган нархда.
Топширилди – 18:20

Таҳририята келган кўлёмафар тақриз
қилинмайди ва малилларга манба
сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.
Малиллар фикри таҳририята нутка
назаридан фарқ қилиши мумкин.
Газета таҳририята компютер марказида
терилди ҳамда дизайнер

Маъруфхон Раҳмонов
томонидан саҳифаланди.

ISSN 2181-497X
9 772 181 497009
НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406
123456
Навбатчи мұхаррир:
Озод РАЖАБОВ